

УДК 811.161.2+821.161.2](079.1)

П12

*Схвалено для використання у загальноосвітніх навчальних закладах комісіями з української мови та літератури Науково-методичної ради з питань освіти Міністерства освіти і науки України
(Лист Інституту модернізації змісту освіти)*

РЕЦЕНЗЕНТИ

Балаховська Ю. М. – кандидат філологічних наук, старший викладач кафедри методики викладання української мови й літератури Національного педагогічного університету ім. Михайла Драгоманова

Півторак В. Р. – учитель-методист Калуської гімназії ім. Д. Бахматюка

Михайлова Н. В. – учитель-методист ліцею «Наукова зміна»

Тарасенко О. О. – учитель гімназії № 117 ім. Лесі Українки м. Києва

Павлів І. В.

П12 Готуємося до ЗНО: тестові завдання з української мови й літератури / І. В. Павлів. – 3-тє вид., виправл. і доповн. – К.: Дивослово, 2019. – 208 с.

ISBN 978-617-7441-02-0

Посібник призначений для підготовки до зовнішнього незалежного оцінювання. У виданні подано 10 варіантів тестових завдань різного рівня складності, відповіді до них, перелік слів із нормативним наголосом, добірку поетичних творів за програмою ЗНО.

Чітка, логічно вмотивована система тестових завдань дає змогу використовувати їх не тільки для підготовки до зовнішнього незалежного оцінювання, а й для проведення поточного та контрольного оцінювання учнів старших класів.

Посібник укладено відповідно до чинної Програми зовнішнього незалежного оцінювання з української мови й літератури, затвердженої Міністерством освіти і науки України.

Для старшокласників, абітурієнтів, учителів-словесників, керівників методичних об'єднань.

ISBN 978-617-7441-02-0

УДК 811.161.2+821.161.2](079.1)

©Павлів І.В., 2019
©«Дивослово», 2019

ЗМІСТ

Передмова	4
Варіант I	6
Варіант II	23
Варіант III	39
Варіант IV	56
Варіант V	73
Варіант VI	90
Варіант VII	106
Варіант VIII	123
Варіант IX	140
Варіант X	156
Відповіді до тестів	174
Література	180
Перелік слів із нормативним наголосом	181
Добірка поетичних творів за програмою ЗНО	185

ПЕРЕДМОВА

Успішно складене зовнішнє незалежне оцінювання – запорука вступу одинадцятикласників до обраного вищого навчального закладу. Українська мова і література є обов'язковим предметом для складання ЗНО, тому випускникові вкрай важливо докласти максимальних зусиль для досягнення високих результатів.

Пропонований посібник призначено для підготовки учнів 11 класу до зовнішнього незалежного оцінювання з української мови і літератури.

Посібник укладено відповідно до Програми зовнішнього незалежного оцінювання з української мови і літератури, затвердженої Міністерством освіти і науки України (*наказ МОН України «Про затвердження програм зовнішнього незалежного оцінювання результатів навчання, здобутих на основі повної загальної середньої освіти» від 26. 06. 2018 р. № 696*).

У посібнику вміщено:

- **10 варіантів** завдань у тестовій формі, однакових за структурою та рівнем складності;
- відповіді до тестів;
- перелік слів із нормативним наголосом;
- добірку поетичних творів за програмою ЗНО;
- список використаної літератури.

Тести посібника складаються із завдань різної форми:

- з вибором однієї правильної відповіді;
- на встановлення відповідності;
- з розгорнутою відповіддю (власне висловлення).

Завдання є такими, що за ними можна визначити засвоєність програмового матеріалу і сформованість в учнів таких рівнів, як знання, розуміння, застосування на практиці, аналіз і синтез.

У розділі **«Українська мова»** завдання передбачають здійснення аналітичних операцій на розпізнавання мовних явищ, кваліфікацію, групування та класифікацію їх, з'ясування диференційних ознак, визначення правильності тверджень, виявлення порушень мовних норм тощо.

У розділі **«Українська література»** завдання дають змогу перевірити знання учнів з теорії літератури, змісту і проблематики вивчених літературних текстів, уміння аналізувати їх, визначати мовне багатство, художню довершеність, виявляти особливості змісту й форми, порівнювати певний літературний твір із творами інших письменників вивченого періоду.

Завдання передбачають також установлення відповідності:

- ✓ між твором і його автором;
- ✓ між цитатою і художнім виражальним засобом, ужитим у ній;
- ✓ між назвою твору та його мотивом;
- ✓ між риторичною фігурою і визначенням її;
- ✓ між цитатною характеристикою і персонажем того чи того твору;
- ✓ між автором і наявними в його творчості тенденціями тощо.

Посібник адресується вчителям-словесникам, керівникам методичних об'єднань, учням загальноосвітніх шкіл, ліцеїв, гімназій та абітурієнтам, студентам вищих навчальних закладів і всім, хто ставить за мету поглибити знання з української мови й літератури.

І ВАРІАНТ

Частина 1

УКРАЇНСЬКА МОВА

Завдання 1–10 мають по чотири варіанти відповіді, серед яких лише ОДИН ПРАВИЛЬНИЙ. Виберіть правильний, на вашу думку, варіант відповіді.

1. Літеру на позначення наголошеного звука правильно виділено у слові

- А проміжок
- Б чотирнадцять
- В текстовий
- Г застопорити

2. Знак м'якшення на місці крапок НЕ треба писати в усіх словах рядка

- А тон..ший, таріл..ці, брин..чати
- Б смієш..ся, скрин..ці, ослін..чик
- В Натал..чин, питаєш.., нен..чин
- Г хустин..ці, тіт..чин, хар..ків'янин

3. НЕМАЄ лексичної помилки в рядку

- А добитися результатів
- Б вважати за потрібне
- В гостра необхідність
- Г відчитати за провину

4. Граматично правильне продовження речення *Занотовуючи результати експерименту, ...* подано в рядку

- А деякі з них виявилися несподіваними.
- Б нарешті окреслюється подальший план роботи.
- В важливими є всі числові показники.
- Г консультуйтеся з науковим керівником.

5. Усі слова є спільнокореневими в рядку

- А дико, здичавілий, дикунство
- Б бритва, побритися, британка
- В доїти, дійка, доїдати
- Г густий, гусінь, густолистий

6. Частку вжито в рядку

- А Переливати з пустого в порожнє.
- Б Ні в казці сказати, ні пером описати.
- В Кожному овочеві свій час.
- Г Нова хатка – нова гадка.

Прочитайте текст і виконайте завдання 7–10.

(1) Умій відчувати найтонші душевні порухи матері й батька. (2) Якщо в сім'ї горе, *неприємність*, твоя відповідальність за благополуччя сім'ї зростає в сто разів. (3) Безперечно, тільки наполегливою працею ти можеш полегшити *не легке* життя своїх батьків. (4) *Нещастя*, горе, біда батьків долаються вже тим, що і як ти думаєш. (5) Умій бути добрим – у думках і почуттях, пам'ятай, що серце батька й матері завжди вражають *невдячність*, байдужість дітей.

7. Орфографічну помилку допущено в написанні слова

- А нещастя
- Б неприємність
- В не легке
- Г невдячність

8. Пунктуаційну помилку допущено в реченні

- А першому
- Б другому
- В третьому
- Г п'ятому

9. Складнопідрядним із підрядним умови є речення

- А перше
- Б друге
- В третє
- Г п'яте

10. Стиль тексту –

- А науковий
- Б художній
- В публіцистичний
- Г розмовний

Завдання 11–23 мають по п'ять варіантів відповіді, серед яких лише ОДИН ПРАВИЛЬНИЙ. Виберіть правильний, на вашу думку, варіант відповіді.

11. Правильну вимову відображає фонетичний запис слів у рядку
А джерело [д^же^ре^ло], просьба [проз'ба], принісши [прин'ісши]
Б лється [л'єц'а], буяння [буян'а], кігті [к'іхті]
В купається [купає^ш'а], п'ять [п'ят'], біб [б'іб]
Г ясний [йасні'й], молотьба [молот'ба], щічка [шч'ічка]
Д сім'я [с'ім'йа], знання [знан'а], щітка [шч'ітка]
12. Правильним тлумаченням фразеологізму *дерти носа* є
А сердито поглядати на кого-небудь
Б діяти рішуче
В драгувати своїм виглядом
Г кричати з великим напруженням
Д поводити себе пихато, гонористо
13. У переносному значенні вжито всі словосполучення в рядку
А залізни двері, підощва чобота, око фотоапарата
Б цвіт яблуні, чорна сукня, тополі розмовляють
В ніс судна, смаглява ніч, земля стогне
Г мити руки, гострий біль, Дніпро реве
Д шовкове волосся, столове срібло, грати на скрипці
14. З великої букви пишуться всі слова в рядку
А (Н/н)естор (Л/л)ітописець, (В/в)еликий (В/в)із (сузір'я), (П/п)івденне (П/п)олісся
Б (Т/т)унгуський (М/м)етеорит, (Я/я)рославів (В/в)ал (вулиця), (Г/г)олова (В/в)ерховної (Р/р)ади (У/у)країни
В (З/з)бройні (С/с)или (У/у)країни, (С/с)вятий (Д/д)ух, (Ш/ш)панка (Р/р)ання (вишня)
Г (У/у)горська (Р/р)еспубліка, (Ш/ш)ирокий (Л/л)уг (село), (Т/т)рептов–(П/п)арк
Д (Б/б)іловезька (П/п)уща (заповідник), (Р/р)омоданівський (Ш/ш)лях, (Є/є)вропейське (Е/е)кономічне (С/с)півтовариство
15. Літера *и* на на місці крапок пишеться в усіх словах рядка
А автор..тет, апельс..н, інтел..гент
Б ет..кет, віз..т, д..агноз
В с..туація, пр..нтер, флам..нго

Г конс..ліум, піаніс..мо, лімуз..н
Д універс..тет, х..рург, арт..ст

16. З префіксом *с-* пишуться всі слова рядка
А (з/с)тверджувати, (з/с)ховати, (з/с)шивати
Б (з/с)початку, (з/с)куйовдити, (з/с)цілення
В (з/с)краю, (з/с)турбований, (з/с)фотографувати
Г (з/с)конструювати, (з/с)чистити, (з/с)сунути
Д (з/с)хвалити, (з/с)чепитися, (з/с)худнути
17. Правильним є твердження в рядку
А іменники *життя, повітря, листя* вживаються тільки в однині
Б іменники *слива, грім, колосся* мають форми однини та множини
В іменники *зілля, двері, окуляри* вживаються тільки в множині
Г іменники *насіння, хитроці, Ромни* вживаються тільки в множині
Д іменники *коріння, людина, свято* мають форми однини та множини
18. Усі відносні та присвійні прикметники в значенні якісних вжито в рядку
А вишневий сік, сталева воля, золоті руки
Б овеча натура, льодяне серце, молочне світло
В коралове намисто, вовчий апетит, кам'яна огорожа
Г собачий холод, скляний посуд, заяча душа
Д солом'яна стріха, дерев'яний язик, срібна голова
19. Усі числівники належать до складених у рядку
А шістнадцять, вісімнадцятирічний, триста
Б одна четверта, дев'ятисотий, півтора
В чотириста, шістдесят, сімнадцять
Г двадцять п'ять, триста сороковий, дві сьомі
Д тисяча двісті сьомий, одинадцятро, кількадесят
20. Побудовані правильно всі словосполучення рядка
А опанувати мову, зазнати втрат, повідомити клієнта
Б працювати по суботах, хворий на грип, говорити українською мовою
В дякувати вам, сміятися з себе, властивий для ринкової економіки
Г згідно з наказом директора, доглядати хворого, характерний для цієї пори року
Д працювати за сумісництвом, піти по хліб, по замовленню слухачів

21. Речення з прикладкою є в рядку

- А Вікна школи горіли яскравими вогнями.
- Б Світ вечірнього сонця заглянув у причілкеві вікно.
- В І знов прийшла весна красна.
- Г Зеленими листками шумлять старі ліси.
- Д Горять на бульварі імені Тараса Шевченка біло-рожеві свічки каштанів.

22. Непоширеним є речення рядка

- А Двері скригнули в тиші сумовито й самотно.
- Б Хтось із старших почав співати.
- В Голос певний, глухий у своїй байдужості.
- Г На обличчі вродливим очі в задумі.
- Д Срібний іній заповнив землю.

23. Складнопідрядного речення з підрядним порівняльним НЕМАЄ в рядку

- А Чайка скигить літаючи, мов за дітьми плаче.
- Б У покосах та між покосами горіли зорі, як червоні суніці.
- В Дзвіночок все веселіше й веселіше заливається, співає, немов розгоряється веселе полум'я.
- Г Човен ішов рівно і м'яко, наче птах на безтрепетних крилах.
- Д І, як ніхто, я добре знав, що книга ця правдива.

У завданнях 24–28 до кожного з чотирьох рядків інформації, позначених цифрами, виберіть один правильний, на вашу думку, варіант, позначений буквою.

24. Установіть відповідність між способом творення слів та прикладом.

1		1 суфіксальний	А по-доброму, приземлений, підсніжник
2		2 префіксально-суфіксальний	Б доброта, світанок, радість
3		3 безсуфіксальний	В ліворуч, шістсот, краєвид
4		4 складання основ	Г велич, біль, розклад

Д прадід, ТСН, надзвуківий

25. Установіть відповідність між групою сполучників за значенням та прикладом.

1		1 допустовий	А Я щастя не маю і в мріях не бачу, бо іншої мрії у серці ношу.
2		2 причиновий	Б Готовий я зробити все для вас, аби не бачить вас в такім одчаї.
3		3 мети	В Якби ви вчилися так, як треба, то й мудрість би була своя.
4		4 умовний	Г Даю тобі цей меч, дарма що ти не сильна.

Д Знай, що в світі найтяжче – це серце носити студене.

26. З'ясуйте, який відокремлений член речення є в кожному прикладі.

1		1 означення	А Не кинувши у гліб надійний якір, пливу й пливу повз береги краси.
2		2 прикладка (як різновид означення)	Б Я не знаю нічого ніжнішого, окрім береги.
3		3 обставина	В Немає берегів ні в смерті, ні в любові, в безсмерті й вічності немає берегів.
4		4 додаток	Г Час, великий диригент, перегортає ноти на пюпітрі.

Д Добріє світ, народжений в любові.

27. Доберіть приклад до кожного випадку вживання тире в безсполучниковому реченні.

1		1 друга частина виражає наслідок	А Ораторів у нас тьма-тьмуца – оратаїв, на жаль, іще замало.
2		2 друга частина вказує на швидку зміну подій	Б Я входжу в ліс – трава стає навшипиньки, кошлатий морок лапу подає.
3		3 перша частина вказує умову	В Вітер війнув – листя з клена жовте, жовтаво-золоте полетіло.
4		4 зміст частин протиставляється	Г Вдаримо гучно ми в дзвони – всесвіт обійде луна.

Д Мій рідний дім – душі свята основа, життя мого безсмертне джерело.

28. З'ясуйте, якою частиною мови є виділені слова в реченні (цифра позначає наступне слово).

Привіт тобі, зелений саду, (1) що (2) в затишку (3) колись ховав моє життя, мою віраду і тихо думи (4) навівав.

- А прислівник
- Б займенник